

درس شانزدهم: استعداد و توانایی

واژه‌ها و اصطلاحات

استعداد، معلول، خیاطی کردن، جشنواره، بدون کمک، مخصوص، ماهر، شناگر، گچ، نگاه کردن، تخته، علاقه داشتن

اهداف درس

انتظار می‌رود زبان آموز پس از خواندن این درس:

۱. با مفهوم «توانایی» و ناتوانی افراد آشنا شود.
۲. با مفهوم واژه‌های جدید درس آشنا شود و بتواند از آنها به درستی استفاده کند.
۳. با توانایی‌ها و ناتوانی‌های انسان معلول آشنا شود و بتواند توانایی‌ها و ناتوانی‌های خود را با او مقایسه کند.
۴. بتواند شمار، بندها (پاراگراف‌ها) را تشخیص دهد.
۵. با مفهوم و ساختار «مصدر» و «مصدرهای معروف زبان فارسی» و با نحوه استفاده آنها در جمله آشنا شود.
۶. بتواند مصدرها را در متن درس تشخیص دهد.

استعداد و توانایی

جدول زیر را کامل کنید. !

بله	خیر	
☐	☐	۱. غذا بخورید؟
☐	☐	۲. مسواک بزنید؟
☐	☐	۳. لباس هایتان را بدون کمک دیگران بپوشید؟
☐	☐	۴. کتاب بخوانید؟
☐	☐	۵. کتاب داستان یا شعر بنویسید؟
☐	☐	۶. خیاطی کنید؟
☐	☐	۷. نقاشی بکشید؟
☐	☐	۸. شنا کنید؟

آیا شما می‌توانید...

حدس بزنید... !

مهتاب یک دانش‌آموز خوب ایرانی است. او در شیراز زندگی می‌کند و دختر بسیار مهربانی است؛ اما مهتاب مانند بچه‌های دیگر نیست. او معلول است و دست ندارد! به نظر شما

بله	خیر	
☐	☐	۱. بدون کمک دیگران غذا بخورد؟
☐	☐	۲. بدون کمک دیگران مسواک بزند؟
☐	☐	۳. لباس هایش را بدون کمک دیگران بپوشد؟
☐	☐	۴. کتاب بخواند؟
☐	☐	۵. کتاب داستان یا شعر بنویسد؟
☐	☐	۶. خیاطی کند؟
☐	☐	۷. نقاشی بکشد؟
☐	☐	۸. شنا کند؟

آیا مهتاب می‌تواند...

سیده مهتاب نبوی

زندگی یک دانش‌آموز موفق

۱ مهتاب یک دانش‌آموز خوب ایرانی است. او در شیراز زندگی می‌کند. این دختر نوجوان معلول است. مهتاب دست ندارد و کارهایش را با پا انجام می‌دهد. او می‌تواند دفتر و کتابش را با پایش داخل کیف مدرسه‌اش بگذارد، غذا بخورد، مسواک بزند، لباس بپوشد و حتی خیاطی کند.

۲ او می‌تواند با پاهایش خودکار و مداد را از روی میز بردارد و روی کاغذ بنویسد. مهتاب نویسنده خوبی است. نام کتاب او «در نگاه مهتاب» است. مهتاب نقاشی هم می‌کشد. او می‌تواند مداد رنگی و آبرنگ را با پا بردارد و روی کاغذ، نقاشی‌های خیلی قشنگی بکشد. او در کلاس درس با پا گچ را بر می‌دارد و روی تخته می‌نویسد.

۳ این دانش‌آموز شیرازی به ورزش هم علاقه دارد. او شناگر بسیار ماهری است.

۴ نشستن و نوشتن روی نیمکت‌های کلاس برای مهتاب راحت نیست. مهتاب می‌گوید: «چون نوشتن و نشستن روی نیمکت‌های مدرسه برای من مشکل است، پدرم برای من میز و صندلی مخصوص می‌سازد؛ میز کوتاه‌تر و صندلی بلندتر.»

۵ او همچنین می‌گوید: «پدرم نجار نیست؛ او کارمند است؛ اما به خاطر من نجاری هم می‌کند.» مهتاب پدرش را خیلی دوست دارد. او با هم‌کلاسی‌هایش بسیار مهربان است و در مدرسه دوستان خوبی دارد.

تکلیف ۱: درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را تعیین کنید.

۱. مهتاب کتاب و دفترش را با پا در کیف می‌گذارد.
۲. نام کتاب مهتاب «در نگاه مهتاب» است.
۳. مهتاب فقط می‌تواند با مدادرنگی نقاشی بکشد.
۴. مهتاب نمی‌تواند به راحتی روی نیمکت‌های کلاس بنشیند.
۵. پدر مهتاب نجار است و می‌تواند خیلی خوب نجاری کند.
۶. میز مهتاب از صندلی او کوتاه‌تر است.
۷. مهتاب ورزشکار بسیار ماهری است.

تکلیف ۲: اطلاعات زیر در کدام بند از متن آمده است؟

شماره بند	اطلاعات متن
☐	۱. مهتاب می‌تواند بدون کمک دیگران غذا بخورد.
☐	۲. مهتاب می‌تواند شنا کند.
☐	۳. پدر مهتاب می‌تواند نجاری کند.
☐	۴. مهتاب می‌تواند خیاطی کند.
☐	۵. مهتاب می‌تواند با آبرنگ و مدادرنگی نقاشی کند.
☐	۶. مهتاب نمی‌تواند به راحتی روی نیمکت‌های کلاس بنشیند.
☐	۷. مهتاب می‌تواند با پاهایش مسواک بزند.
☐	۸. مهتاب می‌تواند کتاب بنویسد.

تکلیف ۳: در باره کارهایی که مهتاب می‌تواند انجام دهد؛ اما شما نمی‌توانید در کلاس گفتگو کنید.

مثال: مهتاب می‌تواند نقاشی بکشد؛ اما من نمی‌توانم.
مهتاب می‌تواند شنا کند؛ اما من نمی‌توانم.

.....

.....

.....

مصدر کلمه‌ای است که مفهوم کلی فعل را دارد؛ اما زمان، شخص و شمار ندارد و با نشانه‌های «دن» و «تن» می‌آید.

مصدرهای معروف زبان فارسی عبارتند از:

آمدن	پربدن	رانندگی کردن	نگاه کردن
آوردن	پوشیدن	بازی کردن	بازکردن
افتادن	خوابیدن	پرواز کردن	کمک کردن
ایستادن	رفتن	تمیز کردن	خیاطی کردن
بردن	خواستن	جارو کردن	پیاده شدن
خوردن	نوشتن	روشن کردن	سوار شدن
بوسیدن	خاموش کردن	سلام کردن	بیدار شدن
ریختن	فکر کردن	کار کردن	جواب دادن
نشستن	نقاشی کردن	شانه کردن	حرف زدن

یکی از ساخت‌های جمله در زبان فارسی «فاعل + مفعول (را) + فعل» است.
 مثال: احمد + همسرش را + دوست دارد.
 علی + در را + باز می‌کند.
 پاک‌کن + غلط‌ها را + پاک می‌کند.

گاهی در جایگاه فاعل (نهاد) یا مفعول از مصدر استفاده می‌شود.
 مثال: احمد **نقاشی کردن** را دوست دارد.
شنا کردن برای محمد آسان است.
 پدر من راننده اتوبوس است. او **رانندگی کردن** را دوست دارد.

تمرین: متن درس را بخوانید و مصدرهای آن را بنویسید.

.....

.....

.....

متن درس را با صدای بلند بخوانید.

خود آزمایی

۱. کدام یک از مهارت‌های زیر را می‌توانید انجام دهید.

اعضای خانواده و فامیل									مهارت‌ها
خاله	عمه	دایی	عمو	پدر	مادر	خواهر	برادر	من	
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۱. خیاطی کردن
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۲. نقاشی کشیدن
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۳. آرایشگری
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۴. آشپزی
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۵. رانندگی
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۶. قرآن خواندن
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	۷. عکاسی

۲. با واژه‌های جدید درس، جمله بنویسید.

۱.
۲.
۳.
۴.
۵.

مرد خسیس

شخص خسیسی در آب افتاد و از مردم کمک می‌خواست. مردی که از آنجا عبور می‌کرد، گفت: «چرا شنا نمی‌کنی؟»

مرد خسیس گفت: «من نمی‌توانم شنا کنم.»

آن مرد گفت: «دستت را به من بده تا به تو کمک کنم.»

مرد خسیس گفت: «من چیزی به کسی نمی‌دهم. تو به من چیزی بده و به من کمک کن.»